

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Кыргызстандагы баалуу кагаздар рыногунун өнүгүү проблемалары.

Магистирдик ишгин жетекчиси: э. и. к. доц.ЖАПАРОВА Дамира

Аткарган: Эльнура Абылкасымова

27.09.2010

(133 бет)

Бүгүнкү күндө экономикалык жактан өнүгүү - актуалдуу маселеге айланды. Ал эми экономканын өнүгүүсүнө таасир этүүчү негизги рычагдардын бири – баалуу кагаздар рыногу. Баалуу кагаздар рыногу өлкөдөгү перспективдүү тармактарга калктын (инвесторлордун) эркин акча каражаттарын аккумуляциялоону (багытоо) ишке ашырат. Бул өз кезегинде тармактардын кеңейүүсүнө-өнүгүүсүнө алып келет.

Кыргызстан 1991-жылы эгемендүү мамлекет болгондон кийин рынок экономикасын түзүү боюнча реформаларды жүзөгө ашыра баштаган. Бул реформалардын бобордук звеносу – мамлекеттик ээликтерди менчиктештирүү процесси болгон. Дал ушул менчиктештирүү реформасы өлкөдөгү баалуу кагаздар рыногунун калыптанышынын негизин түздү. Өлкөдө фондулук биржа, баалуу кагаздар рыногунун кесипкөй катышуучуларынын, рыноктун укуктук базалары калыптана баштаган.

Азыркы баалуу кагаздар рыногунун рыноктук инфраструктурасы жана мыйзамдык базасы жетишээрлик деңгээлде үнүккүндүгү менен мүнүздүлүт. Корпоративдик башкаруудагы үнүгүү, транспарентүүлүгүнүн жогорулашы, баалуу кагаздардын эмиссиясынын жүнгү салынышынын жакшырышы сыяктуу жетишкендиктер да баалуу кагаздар рыногунун үнүгүүсүнүн оң фактору катары эсептелет. Ушуну менен бирге эле баалуу кагаздар рыногунун үнүгүү деңгээли талап кылынганда дагы деле алыс. Башкача айтканда Кыргызстандагы баалуу кагаздар рыногу финансылык рыноктун курамынын бир бөлүгү боло элек жана чарба жүргүзүп жаткан субъекттерге орто жана узун мөөнөттүү финансылык каражаттарды тартуу функциясын толук аткара албай жатат.

Ушул себептен финансылык инфраструктуранын институттарынын толук кандуу конкуренциясын камсыз кылуу, инвесторлордун мыйзамдык укуктарын жана кызычылыктарын коргоо аркылуу рыноктогу инвестициондук рисктин дэңгээлин түшүрүү

(инвестициялык климатты жакшыртуу), коллективдүү тариздеги топтоолорду үнүктүрүү жана алардын инвестицияланышына керектүү принциптерди камсыздоо аркылуу ата мекендик инвесторлордун кызыкчылыгын толугураак коргогон финансылык саясат жүргүзүү боюнча реформаларды ишке ашыруу, өлкөдү саясий коопсуздукту камсыздоо жана башка ушул сыяктуу иш чаралардын жүргүзүлүшү зарыл.

Өнүккөн жана эффективд баалуу кагаздар рыногу өлкөнүн өнүгүүсүн камсыз кылуу менен бирге мамлекеттин экономикасынын туруктуулугун жана дүйнөлүк экономикада конкуренттүүлүгүн камсыздайт.

Бул изилдүүдү биринчи баалуу кагаздар рыногунун теориялык негиздери каралды. Андан кийин Кыргызстандагы баалуу кагаздар рыногунун калыптанышы, азыркы абалы анализ кылынды. Акырында Кыргыз Республикасынын баалуу кагаздар рыногуна таасир этүүчү факторлор жана өнүгүү проблемалары аныкталып, чечүү боюнча стратегиялар боюнча сунуштар берилген.

Kırgızistan'daki menkul kıymetler piyasasının gelişme sorunları.

Danışman: Doç. Dr. Caparova Damira

Hazırlayan: Elnura Abylkasymova

27.09.2010

(141 sayfa)

Günümüzde ekonomik gelişme, güncel sorunlardan biridir. Ekonomik gelişmenin önemli manivelalarının biri ise menkul kıymetler piyasasıdır. Menkul kıymetler piyasası halkın elindeki fazla finansmanı perspektifli alanlara kaydırmaya yardımcı olmaktadır. Böylece sektörlerin gelişmesine yol açmaktadır. Kırgızistan 1991 yılı egemenliğini kazandıktan sonra reformları pazar ekonomisine geçme yönünde yürütmeye başladı. Bunun önemli aşaması, kamu işletmelerini özelleştirmektir. İşte bu özelleştirme süreci menkul kıymetler piyasasının temelini oluşturmuştur.

Günümüzde menkul kıymetler piyasası piyasanın alt yapısı ve mevzuatının yeterli düzeyde gelişmişliğiyle özetlenir. Kooperatif yönetimin gelişmesi, şeffaflığın artması ve menkul kıymet emisyonunun denetiminin iyileşmesi gibi gelişmeler menkul kıymet piyasasını geliştiren faktörlerdendir. Bununla birlikte menkul kıymetler piyasasının gelişmişliği talep edilen düzeyde değildir. Diğer bir deyişle menkul kıymetler piyasası finansal piyasanın bir bileşeni haline gelememekte ve işletmecilerin orta ve uzun vadeli finansman sağlama görevini yerine getirememektedir .

Bu nedenle finansal altyapı enstitülerinde tam rekabetin sağlanması, yatırımcıların yasal haklarını ve çıkarlarını korumakla piyasadaki yatırım riskinin azaltılması, kolektif birikimlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca birikimlerin yatırıma gerekli olan prensiplerinin sağlanması ile ulusal yatırımcıların çıkarlarını daha iyi koruyan finansal politika yürütme yoluyla reformları gerçekleştirmek, ülkedeki siyasal güvenliği sağlamak ve buna benzer aktivitelerin yapılabilir.

Gelişmiş ve etkili menkul kıymetler piyasası ülkenin gelişmesini sağlamakla birlikte ekonominin istikrarını ve dünya ekonomisindeki rekabet gücünü artırır.

Bu araştırmada ilk önce menkul kıymetler piyasasının teorik temelleri gözden geçirildi. Sonra Kırgızistan'daki menkul kıymetler piyasasının oluşması ve günümüzdeki durumu analiz

edildi. Sonunda Kırgız cumhuriyetinin menkul kıymetler piyasasını etkileyen faktörler ve gelişme sorunları belirtilerek çözüm stratejileri ile ilgili öneriler geliştirildi.

АННОТАЦИЯ

Проблемы развития рынка ценных бумаг в Кыргызстане.

Руководитель магистерской работы: к.э.н. доц. ЖАПАРОВА Дамира

Исполнитель: Эльнура Абылкасымова

27.09.2010

(133 стр.)

Развитие экономики является актуальной проблемой сегодняшнего дня. А рынок ценных бумаг –это основной рычаг развития экономики. Потому что с помощью рынка ценных бумаг можно аккумулировать свободные денежные средства и направить их в перспективные и нуждающиеся в инвестиции сектора экономики. Это в свою очередь приводит к развитию данного сектора и экономики в целом.

1991-году с переходом Кыргызстана к рыночной экономике, начал осуществлять реформы по переходу к рыночной системе. Центральным звеном реформ - являлся процесс приватизации. Именно с началом приватизации стал формироваться рынок ценных бумаг в Кыргызстане. В стране начали появляться фондовые биржи, профессиональные участники рынка ценных бумаг и стал формироваться законодательная база по рынку ценных бумаг.

Сегодня инфраструктура и законодательная база рынка ценных бумаг довольно развита, но не отвечает требованиям дня. Имеется ряд позитивных достижений на рынке ценных бумаг, это: развитие в корпоративном управлении, улучшение регулирования эмиссий ценных бумаг, образовалась довольно развитая инфраструктура рынка. Однако рынок ценных бумаг Кыргызской Республики не выполняет свое основное предназначение мобилизацию капитала в экономику, перераспределение денежных ресурсов в реальный сектор, формирование рыночной оценки бизнеса. Вместо этого сформировался небольшой, спекулятивный, с высокой долей рисков рынок, с олигополистической структурой рынка, концентрацией торговли ценными бумагами нескольких эмитентов, что определило неизбежность манипулирования ценами и в конечном итоге сформировало фондовый рынок больше по форме, чем по содержанию.

Таким образом, актуальной проблемой является создание долгосрочной стратегии развития рынка ценных бумаг. Нужно предпринять меры по улучшению

инфраструктуры финансовой системы, законодательной базы, инвестиционного климата в стране.

Ключевой проблемой для Кыргызской Республики является модернизация производства, инвестиции и промышленный рост. Поэтому требуется найти эффективный и в то же время недорогой механизм масштабной мобилизации капитала для целей развития. Дефицит внутренних инвестиций в стране вынуждает правительство выстраивать экономическую политику таким образом, что приоритетом становится проблема привлечения, прежде всего, иностранных инвестиций.

В этой научной работе рассмотрены теоритичесике основы рынка ценных бумаг. Также изучены формирование и текущее состояние, проблемы РЦБ в Кыргызстане. В конце предоставлены предложение по развитию рынка ценных бумаг в дальнейшем.

ABSTRACT

The Development Issues of Securities Market in Kyrgyzstan

Advisor: Dr. Caparova Damira

Prepared by: Elnura Abylkasymova

27.09.2010

(133pages.)

Today, economic development, is one of the current issues. One of the important instrument of the economic development is securities market. Securities market is helping to accumulate (forward) public funds in perspective sectors. This, in turn, leads to the development of the industries.

After Kyrgyzstan's sovereignty in 1991, there was start for economic reforms to create a market economy. The important stage of this reform was privatization of the public enterprises. Namely the reform of privatization became the basis for establishment of the securities market. Stock Exchange of the country, major securities market participants and the legal framework of the market was starting their formation.

Current securities market is characterized by developed market infrastructure and well-developed legal base. Also, development of cooperative governance, increasing of transparency and improvement of regulation of securities issue is the right factor of the securities market development. However, in spite of this, the stock market is still far from the requested level. In other words, the stock market in Kyrgyzstan is still not part of the financial market and does not perform its entire functions of providing long-term and medium-term financing to businesspersons.

Therefore, there is should be carried out such measures as ensuring full competition institutions of the financial infrastructure, reducing investment risk by protecting the legitimate rights and interests of investors (improving investment climate), the development of collective fees and reforms for the financial policies that protect domestic investors by providing the necessary principles.

Developed and efficient securities market provides the country's development, stability and competitiveness of national economy in the world economy.

In first chapter of this study, was reviewed the theoretic base of the securities market. After there was analyzed the formation and the current situation of securities market in Kyrgyzstan. Finally, there was defined the affecting factors and problems of the securities market of the Kyrgyz Republic and was suggested strategy for solutions of this problems.